

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă privind interzicerea
organizațiilor, simbolurilor, doctrinelor
și ideologiilor comuniste**

Analizând propunerea legislativă privind interzicerea organizațiilor, simbolurilor, doctrinelor și ideologiilor comuniste, transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.BP585 din 6.10.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezenta propunere legislativă are ca obiect de reglementare interzicerea organizațiilor, simbolurilor, doctrinelor și ideologiilor comuniste. În acest sens, proiectul cuprinde prevederea ca infracțiuni sau contravenții a unor fapte, precum și instituirea unor obligații în sarcina autorităților administrației publice.

Deoarece reglementează infracțiuni, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, conform art.73 alin.(3) lit.h) din Constituția României, republicată.

În aplicarea art.75 din Constituția României, republicată, considerăm că prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Semnalăm faptul că **marea majoritate a dispozițiilor din prezenta propunere reprezintă o preluare și adaptare a unor dispoziții din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.31/2002** privind interzicerea organizațiilor și simbolurilor cu caracter fascist, rasist sau xenofob și a promovării cultului persoanelor vinovate de săvârșirea unor infracțiuni contra păcii și omenirii.

3. Prin obiectul său de reglementare prevăzut la art.1, propunerea legislativă contravine dispozițiilor art.40 alin.(1) din Constituție, care reglementează unul din drepturile fundamentale - dreptul la asociere al cetățenilor în partide politice, sindicate, patronate și în alte forme de asociere.

De menționat că, potrivit alin.(2) al aceluiași articol, Constituția a prevăzut și limitele exercitării acestui drept, întrucât sunt considerate ca neconstituționale doar partidele sau organizațiile care militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept ori a suveranității țării.

Norma de la art.1 este în contradicție și cu dispozițiile art.30 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile.

Menționăm că norma la care ne referim este în contradicție și cu dispozițiile de la art.2 lit.a) din proiect. Astfel, dacă art.1 interzice **toate** însemnele, organizațiile și asociațiile cu caracter comunist, precum și promovarea doctrinelor și concepțiilor comuniste, art.2 lit.a) are în vedere doar organizațiile care au ca scop promovarea ideilor, concepțiilor sau doctrinelor comuniste **și incitarea la ura de clasă**.

În acest sens, precizăm că potrivit dispozițiilor art.30 alin.(7) din Constituție „sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, **de clasă** sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri”.

În sensul celor de mai sus, mai menționăm și dispozițiile cu caracter general ale Cartei drepturilor fundamentale ale Uniunii Europene, adoptată prin **Tratatul de la Nisa din anul 2000**, ce constituie parte integrantă a **Tratatului de instituire a unei Constituții pentru Europa**, semnat la Roma la 29 octombrie 2004, ce consacră o serie de principii cu valoare europeană, precum: egalitatea în drepturi a cetățenilor Uniunii, interzicerea oricărei discriminări bazate pe sex, rasă, culoare, origini etnice sau sociale, limbă, religie sau convingeri, opinii politice sau orice altă opinie, apartenență la o minoritate națională, avere, vârstă sau orientare sexuală.

Totodată, Declarația Universală a Drepturilor Omului, document istoric al ONU, unanim recunoscut, consacră dreptul la opinie și de

exprimare (art.19), precum și libertatea de întrunire și asociere pașnică (art.20).

Este de semnalat și faptul că în marea majoritate a statelor lumii, cunoscute prin democrația vieții politice, nu sunt interzise organizațiile, doctrinele și ideologiile comuniste. Este cazul Franței, Italiei, Germaniei, Spaniei, Greciei, Portugaliei, Canadei, Japoniei, inclusiv SUA.

În concluzie, în lumina celor semnalate, propunem reanalizarea normelor de la art.1 și 2 în raport de dispozițiile art.30 alin.(1) și (7), precum și ale art.40 din Constituție.

4. Referitor la Capitolul II „Infrațiuni și contravenții”, semnalăm următoarele:

a) Unele și aceleași fapte constituie atât infrațiuni (art.4) cât și contravenții (art.7). Totodată, aceleași fapte sunt prevăzute în Capitolul III ca fapte civile săvârșite de persoane juridice sancționate prin măsura dizolvării. Această abordare este greșită din punct de vedere juridic, deoarece o faptă antisocială nu poate constitui în același timp și infrațiune și contravenție și abatere civilă.

b) Caracterizarea juridică a faptei se face indiferent de calitatea subiectului activ, persoană fizică sau persoană juridică. Dacă fapta este infrațiune, persoana fizică răspunde potrivit legii penale, iar persoana juridică va răspunde din momentul instituirii de principiu în legea penală a răspunderii penale a acesteia. Noul Cod penal care va intra în vigoare la 1 septembrie 2006 a reglementat instituția răspunderii penale a persoanei juridice, iar un proiect de lege privind modificarea Codului penal în vigoare prevede introducerea în acest cod a reglementării. Sub acest unghi, propunerea legislativă apare ca prematură, dacă intenția autorilor este de a fi sancționate și persoanele juridice pentru fapte care constituie infrațiuni pentru persoana fizică.

c) Cea mai pregnantă abatere de la principiile legiferării penale sau contravenționale constă însă în **absența reglementării normative a interdicțiilor menționate în titlul legii, dat fiind că după enunțarea obiectului legii (art.1) și explicarea a două expresii (art.2) **nici un text nu prevede în mod expres interzicerea**. Or, interzicerea nu poate rezulta în mod implicit din modul de redactare a infrațiunilor sau contravențiilor, ea trebuind să **preexiste** oricărei dispoziții de infraționalizare sau contravenționalizare.**

În concluzie, din punctul de redactare al calificării juridice a faptelor și a sancțiunilor aplicabile, Capitolele II și III ale propunerii legislative trebuie revăzute și riguros reconsiderate.

5. Norma prevăzută la **art.7 alin.(4)**, fiind o normă de complinire cu trimitere la Ordonanța Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, considerăm necesar să formeze obiectul unui articol distinct, art. 8, în care sens propunem următoare redactare a acestui articol:

„Art.8. - Dispozițiile art.7 referitoare la contravenții se completează cu prevederile Ordonanței Guvernului nr.2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.180/2002, cu modificările și completările ulterioare, cu excepția art.28 și 29”.

Ca urmare a acestei propuneri, următoarele articole ale proiectului urmează a fi renumerotate în mod corespunzător.

6. La **art.8**, devenit după renumerotare art.9, pentru respectarea caracterului unitar în redactarea actelor normative, este necesar ca primul cuvânt al enumerărilor de la alin.(1) să fie scris cu literă mică.

7. La **art.9**, devenit art.10, semnalăm că trimiterea actuală la „art.9 alin.(1) lit.b)” nu este corectă, dar având în vedere propunerea de la pct.5, conform căreia actualul art.8 ar deveni art.9, în atare situație nu mai este necesar a se revedea sintagma „art.9 alin.(1) lit.b)”.

8. La **art.10**, devenit art.11, deoarece textul nu este suficient de clar în ceea ce privește modalitatea de completare a dispozițiilor art.9 din proiect, cu prevederile actelor normative menționate, sugerăm revederea acestuia, din punct de vedere al aplicabilității textului respectiv.

9. Propunem eliminarea din proiect a formulei de atestare a constituționalității adoptării legii, în raport cu prevederile art.44 din Legea nr.24/2000, republicată, întrucât consemnarea acesteia revine succesiv fiecărei Camere și, respectiv, Parlamentului, în funcție de modul în care se va desfășura procesul decizional în adoptarea legii.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București

Nr. 1480/24. 10. 2005